

۱۵۲
کام

مسئولیت پذیری و مسئولیت کمریزی

دین اسلام

www.ketab.ir

عبدالله و کیلی

سرنامه	:	وکیلی، عبدالله، ۱۳۵۸ -
عنوان و نام پدیدآور	:	مسئولیت پذیری و مسئولیت گریزی در اسلام / مؤلف عبدالله وکیلی.
مشخصات نشر	:	قم: بنی الزهراء (علیها السلام)، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	:	۱۵۲ ص.
شابک	:	978-600-5052-84-8
موضوع	:	Islam -- Responsibility -- Religious aspects
موضوع	:	اخلاق اجتماعی -- جنبه های مذهبی -- اسلام
موضوع	:	Procrastination
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۵۲۵۴BP / ۸م
رده بندی دیویی	:	۶۵/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی	:	۴۲۷۶۹۸۰



نام کتاب		مسئولیت پذیری و مسئولیت گریزی در اسلام
مؤلف		عبدالله وکیلی
ناشر		بنی الزهراء (س)
ویراستار		بنفشه محمدی مبارکه
نوبت چاپ		اول / ۱۳۹۵
تیراژ		۱۰۰۰ نسخه
چاپخانه		کلیا
شابک		۹۷۸-۶۰۰-۵۰۵۲-۸۲-۸
قیمت		۶۵۰۰ تومان

انتشارات بنی الزهراء (س)

ناشر کتب فرهنگی، مذهبی، آموزشی و قرآن

دفتر مرکزی:

قم: میدان شهداء، خیابان معلم، بعد از اداره برق، جنب پست بانک

تلفن: ۳۷۸۳۶۳۰۰ - ۳۷۷۳۱۷۵۲ - ۲۵۰

همراه: ۰۹۱۲۳۵۱۳۱۲۸ (جزایری) - ۰۹۱۲۷۳۶۲۱۵۳ (معینی)

فهرست مطالب

پیشگفتار: ۷

فصل اول: بررسی مفهوم مسئولیت پذیری/۹

- ۱-۱- بررسی و تحلیل مفهوم مسئولیت پذیری ۱۱
- ۲-۱- آیا انسان مسئول است؟ ۱۶
- ۱-۲-۱- رابطه مسئولیت و اختیار در انسان ۱۸
- ۳-۱- انسان نسبت به چه چیزی مسئول است؟ ۲۲
- ۴-۱- انسان در برابر چه کسی مسئول است؟ ۲۹
- ۱-۴-۱- وظایف انسان در برابر خود: ۳۰
- ۲-۴-۱- وظایف انسان در برابر اجتماع: ۳۱
- ۱-۲-۴-۱- وظایف انسان در برابر خانواده و خویشان: ۳۲
- ۲-۲-۴-۱- وظایف انسان در برابر همسایگان: ۳۴
- ۳-۲-۴-۱- وظایف انسان در برابر مسلمانان: ۳۵
- ۴-۲-۴-۱- وظایف انسان در برابر ممنوعان: ۳۶
- ۳-۴-۱- وظایف انسان در برابر طبیعت (جهان هستی): ۳۷
- ۵-۱- جایگاه مسئولیت پذیری در زندگی انسان: ۳۹
- ۶-۱- جایگاه مسئولیت پذیری در آیات و روایات: ۴۵
- ۱-۶-۱- نقش پذیرش ولایت و محبت اهل البیت (ع) در مسئولیت پذیری: ۵۳

فصل دوم: نقش خانواده و تعلیم و تربیت در مسئولیت پذیری جامعه / ۵۷

- ۱-۲- چگونه انسان ها مسئولیت پذیر تربیت می شوند؟ ۵۹
- ۲-۲- نظریه دانشمندان تعلیم و تربیت پیرامون ایجاد مسئولیت پذیری در افراد: ۶۳
- ۱-۲-۲- دوران کودکی: ۶۳
- ۲-۲-۲- دوران نوجوانی: ۷۴
- ۳-۲-۲- دوران جوانی: ۷۶
- ۳-۲- نقش خانواده در ایجاد و پرورش مسئولیت پذیری در افراد: ۸۰
- ۱-۳- وظایف پدر در خانواده: ۸۱
- ۲-۳- وظایف مادر در خانواده: ۸۴
- ۴-۲- نقش تعلیم و تربیت در ایجاد و پرورش مسئولیت پذیری در افراد: ۸۷
- ۵-۲- بررسی ویژگی افرادی که توسط پیامبر(ص) و ائمه اطهار(ع) به آنها مسئولیت واگذار شده است: ۹۱

فصل سوم: آسیب شناسی مسئولیت پذیری / ۹۵

- ۱-۳- آسیب شناسی اعطای مسئولیت به انسان ها: ۹۷
- ۱-۱-۳- آسیب های فردی اعطای مسئولیت: ۹۷
- ۱-۱-۱-۳- عدم اعتقاد و بی ایمانی: ۹۷
- ۲-۱-۱-۳- تنبلی و راحت طلبی: ۹۹
- ۳-۱-۱-۳- خود رأیی و عدم مشورت: ۱۰۱
- ۴-۱-۱-۳- نداشتن ذکر و توجه به خدا: ۱۰۹
- ۲-۱-۳- آسیب های جمعی اعطای مسئولیت: ۱۱۴
- ۱-۲-۱-۳- عدم برنامه ریزی: ۱۱۴
- ۲-۲-۱-۳- غفلت از امر به معروف و نهی از منکر: ۱۱۷
- ۳-۲-۱-۳- عدم تربیت نیرو متناسب با شرایط کشور: ۱۲۴
- ۴-۲-۱-۳- عدم توجه به شایسته سالاری: ۱۲۸

۳-۱-۳- بررسی علل فرار برخی افراد از مسئولیت پذیری: ۱۳۲

۳-۱-۳-۱- اعطای مسئولیت بدون اختیار: ۱۳۲

۳-۱-۳-۲- عدم آگاهی از ارزش خدمتگزاری: ۱۳۵

فصل چهارم: نتیجه‌گیری/۱۳۹

۴-۱- نتیجه‌گیری ۱۴۱

۴-۲- پیشنهادات: ۱۴۲

فهرست منابع و آخذ: ۱۴۴

پیشگفتار:

با توجه به ناگزیر بودن بشر از زندگی اجتماعی و به تبع آن پذیرش مسئولیتهای اجتماعی در افراد، همه مکاتب به دنبال پرورش افرادی مسئولیت پذیر بوده اند و در این میان اسلام بیش از سایر ادیان در این موضوع دقت داشته و پیشبرد اهداف عالی اسلام و اثبات شیعه در گرو وجود یاران مسئولیت پذیر بوده است. لذا بررسی ابعاد مختلف این موضوع و راهکارهای ایجاد آن در نسل جوان شیعه اهمیت بسزایی در جامعه امروز ما دارد که نهادنه نمودن آن و بررسی راهکارهای عملی و علمی این امر در دین مبین اسلام بستر سر رشد مسئولیت پذیری خواهد بود با توجه به اینکه تاریخ شیعه نشان می دهد که افراد مسئولیت پذیر نقش بسزایی در پیشبرد اهداف عالی شیعه داشته اند لذا تربیت نسل مسئولیت پذیر در افراد جامعه شیعه با در نظر گرفتن شرایط اجتماعی کنونی ضرورت فراوانی دارد.

در این کتاب سعی بر آن است تا ضمن بررسی جایگاه مسئولیت پذیری، راههای نهادینه سازی این حس ارائه گردیده و با توجه به نقش تعلیم و تربیت پیشنهادت شایسته ای در جهت پرورش نیروهای مسئولیت پذیر توسط مسئولین ارائه گردد. همچنین در این کتاب تلاش بر آن است تا مهمترین آسیب های فردی و اجتماعی مسئولیت پذیری که در جامعه باعث مسئولیت گریزی می شود، بررسی گردد.

با توجه به آیات و روایات مسئولیت پذیری تأثیر بسزایی در سازنده بودن در محیط های اجتماعی دارد و در تمام ارتباطات انسان سرنوشت ساز است. به نظر می رسد از آنجا که مهمترین هدف ارسال انبیاء به نوعی شکوفا ساختن روحیه مسئولیت

پذیری در انسان‌ها در برابر خداوند بوده است بنابراین می‌توان با هماهنگی سازی اهداف تعلیم و تربیت با اهداف و برنامه‌های انبیاء در زمینه نهادینه سازی مسئولیت‌پذیری گامهای مؤثری برداشت. باید توجه داشت که آفات زیادی در اعطای مسئولیت وجود دارد که مهمترین آن اینست که افراد مسئول شناخته شوند، بدون آنکه از اختیارات لازم و میدان مناسب برای فعالیت‌های لازم برخوردار باشند. آنچه لازم به ذکر است اینکه با توجه به اهمیت موضوع مسئولیت‌پذیری در جهت رفع نیازمندی‌های ضروری انسان‌ها و رسیدن به زندگی مطلوب ضرورت دارد تا پیرامون نهادینه سازی و تثبیت این ویژگی تحقیقاتی بعمل آید تا بتوانیم در جهت رضایت پروردگار و رسیدن به اهداف الهی تعلیم و تربیت اسلامی که مورد تأکید نبی اکرم (ص) و ائمه اطهار (ع) می‌باشد قدمی برداریم. لذا در این کتاب سعی بر آن است تا با محوریت قراردادن نهادینه سازی مسئولیت‌پذیری در تعلیم و تربیت اسلامی خدمتی انجام گیرد.

رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

بداله وکیلی (مدرس دانشگاه)

۱۳۹۵ هـ ش